

רגע האמת של חסן נצראללה (ידיעות אחרונות, יום שישי 14 ביולי) פרופ' אייל זיסר

במשך שנים רבות נהנה חסן נצראללה, מזכ"ל החזבאללה, מתדמית של גאון אסטרטגי, ושל מנהיג כריזמטי ומוכשר במיוחד, הידוע בשיקול הדעת שלו ובעיקר בקור רוחו. נצראללה גם נודע במקומותינו כגאון תקשורתי בעיקר בזכות הופעותיו באמצעי התקשורת שבמהלכן הפגין יכולת רטורית מרשימה וסוחפת.

אלא שבין נצראללה של ימים עברו לבין אותו מנהיג מיוזע שהופיע בחטף מעל מרקעי הטלוויזיה להודיע על חטיפת חיילי צה"ל ומאז נעלם כאילו בלעה אותו האדמה, אין הרבה מן המשותף. ואכן, דומה כי חטיפת חיילי צה"ל מהוה קו פרשת מיים עבור החזבאללה ועבור מנהיגו, בבחינת רגע של אמת שבו התגלה נצראללה האמיתי, מהמר כפייתי שהפעם כשל בהימור ובכישלוננו זה עתיד להביא אסון גדול על לבנון כולה, אבל קודם כל על קהל תומכיו השיעים אשר ראו בו עד לאחרונה את מנהיגים.

במשך עשרים השנים האחרונות מאז הסתיימה מלחמת האזרחים בלבנון השכיל נצראללה לרקוד על שתי חתונות. מחד גיסא, הוא היה מנהיגה הבלתי מעורער של ה"מוקאומה (ההתנגדות)", מנהיג של מיליציה טרוריסטית חמושה במיטב הארסנל שהעמידו לרשותו בני בריתו הסורים והאיראנים, הנאבקת בישראל. מאידך גיסא, היה נצראללה מנהיג של כוח פוליטי חשוב בלבנון, אשר פילס דרכו בהדרגה אך בהתמדה אל מרכז הפוליטיקה הלבנונית, תוך שהוא זוכה להכרה וללגיטימיות בתוככי לבנון אך גם מן הקהילה הבינלאומית. ביטחונו העצמי של נצראללה הביאו אך לפני שנתיים לדרוש כינונה של דמוקרטיה אמיתית בלבנון שעשויה הייתה להביא אותו, נישא על כתפי תומכיו השיעים המהוים כמחציתה של אוכלוסיית לבנון, אל השלטון במדינה זו.

דרכו של נצראללה צלחה בידו בעיקר משום הססנותם וחולשתם של כל מי שעמד בדרכו. נצראללה ניצל את חולשתה המובנית של המערכת הלבנונית על כלל גורמי הכח שבה, המגלים מאז ומתמיד חוסר אונים משווע בהתמודדות עם תופעות כדוגמת החזבאללה וקודם לו, דוגמת אש"ף, הוא ניצל גם את ההססנות שגילתה למולו ישראל וכמובן, את חולשתה של הקהילה הבינלאומית.

בשני העשורים האחרונים בנה לו נצראללה ארגון לתפארת שהינו בעל זרוע צבאית מרשימה שאת נחת זרועה טעמה ישראל לא פעם, ומאידך גם כונן מערכת פוליטית, חברתית וכלכלית עניפה שאספה אל חיקה את מיליוני השיעים הלבנוניים אשר הפכו לתומכיה של החזבאללה בלב ובנפש - בין אם עשרות אלפי תלמידים הלומדים בבתי הספר של החזבאללה, או מאות אלפים הפוקדים מידי יום את מערכת הבריאות שלו, ועוד ועוד. ואכן, עד אתמול ידע כל שיעי בלבנון כי הדרך לתהילה, וממילא, לקידום חברתי, לקבלת משרה ציבורית או סתם פרנסה, עוברת דרך החזבאללה.

אלא שאתמול העמידה ישראל את נצראללה בפני דילמה שכמותו לא ידע עד כה, בפני הבחירה בין דרך של "מוקאומה" וטרור לבין דרך של התנהלות פוליטית לגיטימית שאיפשרה לו בניית מערך חברתי וכלכלי לטובת המוני השיעים בלבנון. נצראללה ניסה להימנע מלהגיע לרגע זה ומשהגיע אליו הוא מתקשה לעמוד בפניו החלטתו לעשות שימוש בנשק האסטרטגי שלו (הירי לעבר חיפה) הוא ביטוי לפניקה

שאחזה בו, ובכל מקרה ביטוי להחלטתו של נצראללה לקרוע במו ידיו את שלל המסכות שעטה על עצמו לאורך השנים ולגלות את פרצופו האמיתי.

כך או אחרת, משיגיע סיבוב אלימות זה בין ישראל לבנון לסיומו, האדם שיתייצב למולנו יהיה נצראללה אחר (אם לא יחוסל עד אז בידי ישראל). יהיה זה אדם שאיבד בתוככי לבנון ובעולם כולו את מעט הלגיטמיות שהייתה לו, אדם שהחזיר במחי יד את לבנון עשורים רבים אחורה ולמעשה הביא להרס נורא של לבנון, אדם שהמיט סבל כל ישוער על תומכיו השיעים אשר ראו בו את מנהיגם ומושיעם.

נראה שנצראללה מודע ואף חושש מפני האפשרות כי יהפוך באחת ממנהיג המאבק בישראל למחריבה של לבנון. אבל נראה כי מי שהתגאה בעבר בכושר השליטה העצמית שלו איבד את השליטה על מהלך העניינים. אזרחי ישראל עתידים גם הם לשלם מחיר יקר וכואב במהלך הימים הקרובים, אבל על ממשלת ישראל לוודא כי מחיר זה לא יהיה לשוא, וממילא, עליה להתמיד במערכה עד שנצראללה יחזור למימדיו הטבעיים – מנהיג דחוי ודחוק אל הקיר של מיליצית טרור שכל הישגיה מתמצים בהרס ובחורבן שהמיטו על לבנון.